

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Tomáše Foltase a soudců Jitky Zavřelové a Jana Kratochvíla v právní věci navrhovatelů: **a) K. T.** a **b) L. T.**, oba zastoupení Mgr. Romanem Sulánským, advokátem se sídlem Pod Tratí 275, Hrádek, proti odpůrkyni: **obec Skorkov**, se sídlem Skorkov 32, o návrhu na zrušení části opatření obecné povahy – územního plánu Skorkov vydaného usnesením zastupitelstva odpůrkyně ze dne 10. 9. 2024, č. 43/24, v řízení o kasační stížnosti navrhovatelů proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2025, čj. 41 A 85/2025-22,

t a k t o :

Věc **se postupuje** rozšířenému senátu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení sporné otázky

[1] Předkládající senát předkládá rozšířenému senátu otázku, zda je předseda senátu, který podle § 9 odst. 2 zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o VSÚ“), rozhoduje o námitkách proti usnesení vydanému vyšším soudním úředníkem (dále též „VSÚ“), jímž byl účastník řízení vyzván k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě určené od doručení tohoto usnesení, povinen v případě potvrzení tohoto usnesení stanovit účastníkovi novou lhůtu k zaplacení soudního poplatku. Jinak řečeno, zda lze po marném uplynutí lhůty stanovené usnesením VSÚ řízení zastavit bez poskytnutí další lhůty k zaplacení soudního poplatku, přestože účastník proti tomuto usnesení podal námitky.

II. Vymezení věci

[2] Společným návrhem dle § 101a a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), podaným u Krajského soudu v Praze, se navrhovatelé domáhali zrušení v záhlaví označeného opatření obecné povahy.

[3] Navrhovatelé současně s podáním návrhu nezaplatili soudní poplatky. Usnesením ze dne 1. 10. 2025, čj. 41 A 85/2025-5, které vydal VSÚ (dále též „usnesení VSÚ“), byli proto

navrhovatelé vyzváni, aby každý z nich zaplatil soudní poplatek ve výši 5 000 Kč, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení usnesení. V usnesení VSÚ byli navrhovatelé současně poučeni, že nebudou-li soudní poplatky ve stanovené lhůtě zaplacený, bude řízení zastaveno. Usnesení VSÚ bylo zástupci navrhovatelů doručeno dne 12. 10. 2025, ve stanovené lhůtě však soudní poplatky uhrazeny nebyly.

[4] Dne 27. 10. 2025 napadli navrhovatelé usnesení VSÚ námitkami podle § 9 odst. 2 zákona o VSÚ, v nichž namítali, že soudní poplatek neměl být uložen každému z nich samostatně.

[5] O námitkách rozhodl krajský soud v záhlaví uvedeným usnesením tak, že výrokem I. usnesení VSÚ potvrdil a výrokem II. řízení o návrhu navrhovatelů zastavil pro nezaplacení soudních poplatků.

[6] V odůvodnění s poukazem na § 33 odst. 8 s. ř. s. a navazující judikaturu uvedl, že podá-li více osob společný návrh, jedná v řízení každý sám za sebe a s účinky jen pro svou osobu. I v případě, kdy v soudním řízení správním na straně žalující vystupuje více navrhovatelů, vzniká mezi nimi pouze samostatné společenství, ve kterém každý z navrhovatelů jedná v řízení sám za sebe a s účinky jen pro svou osobu (bod 20 rozsudku NSS ze dne 13. 12. 2023, čj. 6 As 247/2023-25). Navrhovatelé se tedy podle krajského soudu mýlili, pokud tvrdili, že by na posouzení povahy jejich účastenství (zda jde o nerozlučné či samostatné společenství) měla mít vliv skutečnost, že podaným návrhem chrání svá vlastnická práva k věci ve společném jmění manželů. Návrh mohl podat každý z nich samostatně (rozsudek NSS ze dne 5. 5. 2010, čj. 3 Ao 2/2010-55), neboť každý z nich samostatně hájí své vlastní veřejné subjektivní právo a v řízení jedná za sebe. Ustanovení § 2 odst. 8 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o soudních poplatcích“), stanoví solidární povinnost k zaplacení (jediného) soudního poplatku dopadá pouze na případy nerozlučného společenství účastníků, a proto jej nelze na nynější řízení aplikovat (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2022, čj. 2 As 347/2019-81, bod 24). Každý z navrhovatelů tak byl povinen sám za sebe zaplatit celý soudní poplatek za podání návrhu, a to ve výši 5 000 Kč [položka 18 bod 2 písm. b) sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích]. Usnesení VSÚ stanovilo správnou výši poplatku, a proto soud námitky důvodnými neshledal a usnesení VSÚ potvrdil (výrok I napadeného usnesení).

[7] Stran zastavení řízení (výrok II. napadeného usnesení) krajský soud zdůraznil, že navrhovatelé společně s podáním návrhu nesplnili poplatkovou povinnost, přičemž soudní poplatky neuhradili ani ve lhůtě stanovené usnesením VSÚ. Krajský soud se podrobně zabýval otázkou, zda mělo podání námitek podle § 9 odst. 2 zákona o VSÚ vliv na běh lhůty k zaplacení soudních poplatků, resp. zda měl po potvrzení usnesení VSÚ stanovit navrhovatelům novou lhůtu k zaplacení soudních poplatků. Vyšel přitom zejména z § 171 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „o. s. ř.“), ve spojení s § 64 s. ř. s. a z § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Připomněl, že podle § 171 odst. 1 o. s. ř. lhůta k plnění počíná běžet od doručení usnesení a jejím uplynutím je usnesení vykonatelné. Podání námitek podle § 9 odst. 2 zákona o VSÚ má podle krajského soudu odkladný účinek pouze ve vztahu k právní moci usnesení VSÚ, nikoli ve vztahu k jeho vykonatelnosti a k běhu lhůty k plnění. Krajský soud nepřehlédl

pokračování

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2019, čj. 2 Afs 99/2019-30, podle něhož má předseda senátu při potvrzení rozhodnutí VSÚ stanovit novou lhůtu k zaplacení soudního poplatku. Tento závěr však nepovažoval za určující pro nynější věc, neboť jej pokládal za překonaný, příp. alespoň podstatně oslabený pozdějším vývojem judikatury. Poukázal zejména na usnesení velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 12. 1. 2022, čj. 31 Cdo 1622/2021-369, a dále na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2024, čj. 9 Ads 101/2024-21, a ze dne 13. 12. 2024, čj. 7 As 38/2024-21, a usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 8. 2023, sp. zn. III. ÚS 1616/23, a ze dne 10. 10. 2023, sp. zn. I. ÚS 1853/23.

[8] Krajský soud proto upřednostnil novější judikaturní linii, podle níž se lhůta k zaplacení soudního poplatku počítá ode dne doručení výzvy, je-li tak ve výzvě stanoveno, a podání námitek proti usnesení vydanému VSÚ tuto lhůtu nestaví, nepřerušuje ani neprodlužuje. Zároveň dovodil, že zákon o soudních poplatcích ani zákon o VSÚ neukládají soudu povinnost po rozhodnutí o námitkách stanovit účastníkovi novou lhůtu k zaplacení soudního poplatku. Naopak stanovení nové lhůty by podle krajského soudu nebylo slučitelné s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, podle něhož soud po marném uplynutí stanovené lhůty řízení zastaví a k zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.

[9] Krajský soud proto uzavřel, že navrhovatelé sice podali proti usnesení VSÚ včasné námitky, to však nemělo žádný vliv na běh lhůty k zaplacení soudního poplatku, jejíž počátek byl usnesením VSÚ stanoven ode dne jeho doručení v souladu s § 171 odst. 1 o. s. ř. užitým přiměřeně podle § 64 s. ř. s. Bez ohledu na podané námitky tak měli soudní poplatek zaplatit do patnácti dnů od doručení usnesení VSÚ. Jejich námitky soud shledal nedůvodnými, neboť poplatková povinnost podle krajského soudu skutečně činila pro každého z navrhovatelů 5 000 Kč. Navrhovatelé však ve lhůtě stanovené usnesením VSÚ soudní poplatek nezaplatili (a to ani ve výši, kterou oni sami pokládali za správnou, tj. 5 000 Kč za oba navrhovatele společně a nerozdílně). Krajský soud proto druhým výrokem zastavil řízení podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

III. Kasační stížnost a vyjádření odpůrkyně

[10] Usnesení krajského soudu napadli navrhovatelé (dále též „stěžovatelé“) kasační stížností. Ačkoli odkázali na § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle obsahu kasační stížnosti brojí zejména proti nezákonnosti zastavení řízení pro nezaplacení soudních poplatků, tedy proti rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Podle stěžovatelů krajský soud pochybil, pokud řízení zastavil. Usnesení vyzývající k zaplacení soudního poplatku vydal VSÚ, přičemž v poučení bylo uvedeno, že proti němu lze podat námitky do 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení. Tím se stěžovatelé řídili. Podali námitky a očekávali, že krajský soud o těchto námitkách rozhodne, přičemž shledá-li, že nejsou důvodné, pak potvrdí usnesení VSÚ a současně znovu stěžovatelům stanoví lhůtu k zaplacení soudních poplatků. Krajský soud však takto nepostupoval. Usnesení VSÚ potvrdil a řízení zastavil, aniž by stěžovatelům stanovil novou lhůtu k zaplacení soudních poplatků. Takový postup odporuje zákonu a nepřipustně omezuje právo stěžovatelů na přístup k soudu. Stěžovatelé proto navrhli, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[11] Odpůrkyně se ke kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřila.

IV. Důvody pro předložení věci rozšířenému senátu

[12] Předkládající senát nejprve uvádí, že kasační stížnost je v rozsahu směřujícím proti výroku II. napadeného usnesení, jímž bylo řízení zastaveno, projednatelná. Stěžovatelé nenapadají pouze samotné potvrzení výzvy k zaplacení soudních poplatků, nýbrž především konečný procesní důsledek tohoto postupu - zastavení řízení. Otázka zákonnosti potvrzení usnesení VSÚ a případné povinnosti stanovit novou lhůtu k zaplacení soudních poplatků je přitom předběžnou otázkou pro posouzení zákonnosti výroku o zastavení řízení.

[13] Při předběžném posouzení věci dospěl předkládající senát k závěru, že nemůže o kasační stížnosti rozhodnout bez zodpovězení právní otázky, která je v judikatuře Nejvyššího správního soudu posuzována rozdílně. Jsou proto splněny podmínky pro postup podle § 17 odst. 1 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení dospěje-li senát Nejvyššího správního soudu při svém rozhodování k právnímu názoru, který je odlišný od právního názoru již vyjádřeného v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, postoupí věc k rozhodnutí rozšířenému senátu. Rozšířený senát je přitom povolán zasáhnout nejen tehdy, hodlá-li se předkládající senát odchýlit od jednotné dosavadní judikaturní linie, ale také tehdy, existují-li v judikatuře Nejvyššího správního soudu dvě vzájemně rozporné linie a rozhodnutí projednávané věci vyžaduje přiklonění se k jedné z nich.

[14] Předkládající senát shledal, že v rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu existují dvě linie, jejichž závěry jsou ve vztahu k nyní posuzované otázce obtížně slučitelné. Tento rozpor se v nynější věci projevuje přímo: stěžovatelé se dovolávají závěru, podle něhož měl být po potvrzení usnesení VSÚ poskytnut nový procesní prostor k zaplacení soudních poplatků, zatímco krajský soud vyšel z novější judikaturní linie, podle níž podání námitek nemá vliv na běh lhůty stanovené usnesením VSÚ.

[15] V rozsudku ze dne 21. 8. 2019, čj. 2 Afs 99/2019-30, Nejvyšší správní soud mj. uvedl, že rozhoduje-li předseda senátu o námitce podle § 9 odst. 2 zákona o VSÚ, je povinen - v případě, že podané námitce nevyhoví - stanovit účastníkovi řízení novou lhůtu k zaplacení soudního poplatku tak, aby účastník řízení poté, co se seznámí s právním názorem soudu, měl příležitost na něj v řízení před soudem adekvátně reagovat, tj. soudní poplatek zaplatit, anebo uplatnit procesní nástroje, které v souvislosti s placením soudních poplatků zákon poskytuje (např. požádat o osvobození od soudních poplatků; v podrobnostech viz bod 13 posledně označeného rozsudku NSS). Tento rozsudek tedy výslovně dovodil povinnost stanovit v rozhodnutí o námitce novou lhůtu k zaplacení soudního poplatku.

[16] Opačným směrem se ubírá novější judikatura Nejvyššího správního soudu. V rozsudcích ze dne 27. 6. 2024, čj. 9 Ads 101/2024-21, a ze dne 13. 12. 2024, čj. 7 As 38/2024-21, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že počátek běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku není vázán na právní moc usnesení, jímž byl účastník vyzván k zaplacení soudního poplatku, nýbrž na doručení tohoto usnesení. Z tohoto hlediska podle uvedené judikatury není významné, že výzvu vydal VSÚ či asistent soudce, tedy osoba, proti jejímuž rozhodnutí může účastník podat námitky. Podle § 171 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. platí, že lhůta k plnění počíná běžet od doručení usnesení; jejím uplynutím je usnesení vykonatelné. „Pro usnesení obecně platí, že lhůta k plnění počíná běžet od okamžiku jeho doručení; počátek běhu lhůty k zaplacení není vázán na právní moc usnesení, jímž je poplatník vyzván k zaplacení poplatku. Není proto z tohoto pohledu významné, že usnesení vydal asistent soudce, proti jehož

pokračování

rozhodnutí je účastník oprávněn podat námitky“, (bod 11 rozsudku NSS ze dne 13. 12. 2024, čj. 7 As 38/2024-21). Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku současně dodal, že stěžovatel v dané věci námitky ani nepodal.

[17] Předkládající senát nepřehlédl, že skutkové okolnosti uvedených věcí nejsou zcela totožné. V rozsudku čj. 2 Afs 99/2019-30 Nejvyšší správní soud posuzoval situaci, v níž bylo podání účastníka materiálně vyhodnoceno jako námitka proti usnesení VSÚ a soud o ní nerozhodl zákonem předepsaným způsobem. Naproti tomu v rozsudcích čj. 9 Ads 101/2024-21 a čj. 7 As 38/2024-21 účastníci námitky proti výzvě k zaplacení soudního poplatku nepodali. Tyto skutkové rozdíly však podle předkládajícího senátu neodstraňují rozpor v právních východiscích. Starší rozsudek staví na premise, že po rozhodnutí o námitce má být účastníkovi poskytnuta nová lhůta k úhradě poplatku. Novější judikatura naopak vychází z obecného pravidla, že usnesení ukládající povinnost k plnění je předběžné vykonatelné, resp. že lhůta ke splnění povinnosti se počítá ode dne doručení výzvy. Nařikatelnost rozhodnutí VSÚ či asistenta soudce námitkami nečiní běh této lhůty závislým na právní moci usnesení. Pokud by byl tento novější právní názor uplatněn i na situaci, kdy účastník námitky skutečně podal, vedl by k závěru, že předseda senátu není povinen a ani oprávněn po jejich zamítnutí či po potvrzení usnesení VSÚ stanovit novou lhůtu k zaplacení soudního poplatku. Právě tato otázka je nyní rozhodná.

[18] Jakkoli krajský soud v nynější věci uvedenou problematiku podrobně rozebral a své rozhodnutí založil na novější judikatuurní linii, rozpor v judikatuře Nejvyššího správního soudu tím nemohl být odstraněn. Krajský soud nebyl oprávněn předložit věc rozšířenému senátu; mohl pouze zvolit právní názor, který považoval za správný a použitelný v projednávané věci. V řízení o kasační stížnosti však již předkládající senát Nejvyššího správního soudu musí rozhodnout, zda bude následovat závěr vyslovený v rozsudku čj. 2 Afs 99/2019-30, nebo závěry vyplývající z novější judikatury reprezentované zejména rozsudky čj. 9 Ads 101/2024-21 a čj. 7 As 38/2024-21. Bez sjednocení této otázky proto nelze o kasační stížnosti rozhodnout.

[19] Předkládající senát dále zvažoval, zda lze uvedený rozpor překlenout s ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu nebo Ústavního soudu. Dospěl však k závěru, že nikoliv. Judikatura těchto soudů je pro posouzení sporné otázky významná, nemůže však sama odstranit rozpor vzniklý uvnitř rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu.

[20] Nejvyššímu správnímu soudu je známo, že Nejvyšší soud se obdobnou otázkou zabýval. V usnesení ze dne 28. 4. 2020, čj. 22 Cdo 1933/2019-761, konstatoval, že pokud je stanovena lhůta ke splnění procesní povinnosti rozhodnutím vydaným VSÚ, běží tato lhůta až ode dne právní moci takového rozhodnutí nastalé podle § 9 odst. 2 zákona o VSÚ (marným uplynutím lhůty k podání námitek, nebyly-li podány; byly-li námitky podány, potom doručením rozhodnutí předsedy senátu o těchto námitkách). Je-li tedy rozhodnutí, kterým je účastník řízení vyzván k zaplacení soudního poplatku, vydáno VSÚ, běží podle tohoto usnesení lhůta k zaplacení soudního poplatku až ode dne právní moci tohoto rozhodnutí, nikoliv ode dne jeho doručení. Z obdobných východisek vychází i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2019, čj. 2 Afs 99/2019-30. Závěry usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2020, čj. 22 Cdo 1933/2019-761, však byly překonány usnesením velkého senátu Nejvyššího soudu ze dne 12. 1. 2022, čj. 31 Cdo 1622/2021-369. V něm se velký senát Nejvyššího soudu od závěrů přijatých v označeném usnesení výslovně

odchýlil. Mj. uvedl, že „počátek běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku není vázán na právní moc usnesení, jímž je poplatník vyzván k zaplacení poplatku ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Není proto z tohoto pohledu významné, že usnesení (výzvu) vydal vyšší soudní úředník nebo asistent soudce, proti jehož rozhodnutí je účastník oprávněn podat námitky.“ Vyzval-li tedy „soud prvního stupně dovolatele ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích (ve spojení s § 3 odst. 2 zákona o soudních poplatcích) k úhradě soudního poplatku za dovolání ve lhůtě 15 dnů počítané od doručení usnesení (výzvy), nemá na běh této lhůty žádný vliv skutečnost, že usnesení nabylo právní moci (ve spojení s rozhodnutím o námitkách dle § 9 odst. 2 zákona o vyšších soudních úřednících) až po uplynutí této lhůty“, (body 16 až 17 posledně označeného usnesení).

[21] Ani judikatura velkého senátu Nejvyššího soudu však není rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ani stanoviskem Nejvyššího správního soudu ve smyslu § 17 odst. 2 s. ř. s. Pro Nejvyšší správní soud je nepochybně významným interpretačním vodítkem, zejména jde-li o výklad obecných procesních institutů a § 171 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.; sama o sobě však nemůže překonat rozpor v rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu. Judikatura Nejvyššího soudu není pro Nejvyšší správní soud závazná způsobem, který by umožňoval bez dalšího pominout dřívější odlišný právní názor vyslovený v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (srov. např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 11. 2010, čj. 5 Afs 86/2009-55, body 29 až 30; rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 15. 10. 2020, čj. 9 Afs 4/2018-65, bod 45; rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 26. 5. 2022, čj. 4 Afs 264/2018-85, bod 85).

[22] Rozpor v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebyl odstraněn ani judikaturou Ústavního soudu. Ústavní soud se sice obdobnou otázkou zabýval, avšak dosud ji ve vztahu k nyní předkládanému rozporu nevyřešil nálezem, který by rozšířenému senátu odnímal důvod k rozhodnutí. Usnesením ze dne 2. 8. 2023, sp. zn. III. ÚS 1616/23, Ústavní soud odmítl ústavní stížnost směřující proti rozhodnutí, v němž obecný soud zastavil řízení pro nezaplacení soudního poplatku za situace, kdy výzvu k zaplacení poplatku vydal VSÚ, účastnice proti ní podala námitky a poplatek zaplatila až po uplynutí lhůty stanovené původní výzvou. Ústavní soud neshledal porušení práva na přístup k soudu. Přihlédl zejména k tomu, že výzva jednoznačně stanovila lhůtu k zaplacení od doručení usnesení, obsahovala srozumitelné poučení o následcích nezaplacení a v době rozhodování již bylo vydáno usnesení velkého senátu Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 1622/2021, které korigovalo předchozí právní názor Nejvyššího soudu vyjádřený ve věci sp. zn. 22 Cdo 1933/2019. Ústavní soud proto uzavřel, že obecné soudy se nedopustily nepřipustného formalismu ani protiústavního omezení práva na přístup k soudu. Obdobně lze poukázat na usnesení Ústavního soudu ze dne 10. 10. 2023, sp. zn. I. ÚS 1853/23.

[23] Uvedená usnesení Ústavního soudu představují významné vodítko pro ústavně konformní výklad. Nejde však o nálezy Ústavního soudu, které by spornou otázku meritorně a obecně závazně vyřešily ve vztahu k rozporné judikatuře Nejvyššího správního soudu. Rozšířený senát již dovodil, že je-li právní otázka rozhodná pro věc závazně vyřešena nálezem Ústavního soudu, není důvod, aby ji rozšířený senát znovu sjednocoval pouze formálně; v takové situaci může pravomoc rozšířeného senátu odpadnout (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 7. 2009, čj. 2 As 35/2008-56). Taková situace však v nynější věci nenastala. Ústavní soud se k obdobným otázkám vyjádřil usneseními o odmítnutí ústavních stížností, nikoliv nálezem, a tato usnesení sama o sobě nejsou s to

pokračování

závazně odstranit rozpor v rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 10. 2019, čj. 4 As 3/2018-50, č. 4015/2020 Sb. NSS, bod 35 a tam citovaná judikatura).

[24] Navíc nelze opomenout náleзовou judikaturu Ústavního soudu, se kterou se zdají být tato usnesení, a tedy nová judikатурní linie, v jistém pnutí. Ustálená judikatura Ústavního soudu v kontextu žádostí o osvobození od soudních poplatků dovodila, že dokud není pravomocně rozhodnuto o žádosti o osvobození, není otázka poplatkové povinnosti postavena najisto. Teprve až je postavena na jisto, tedy po právní moci rozhodnutí, musí mít účastník reálný časový prostor k zaplacení (nálezy ÚS ze dne 2. 5. 2002, sp. zn. III. ÚS 588/2000; či ze dne 22. 5. 2006, sp. zn. IV. ÚS 776/05). Přitom pokud účastník podá námitky, ale lhůta mezitím běží dál, tak zpravidla uplyne dříve, než soudce o námitkách rozhodne. Pak je „reálný časový prostor“ po rozhodnutí o námitkách nulový.

[25] Předkládající senát proto uzavírá, že ani judikatura Nejvyššího soudu, ani dosavadní usnesení Ústavního soudu neumožňují předkládajícímu senátu rozpor v judikatuře Nejvyššího správního soudu překlenout bez postupu podle § 17 s. ř. s. Pro rozhodnutí nynější věci je nezbytné, aby rozšířený senát určil, zda má být následován právní názor vyjádřený v rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 2 Afs 99/2019-30, nebo právní názor vyplývající z novější judikатурní linie reprezentované zejména rozsudky Nejvyššího správního soudu čj. 9 Ads 101/2024-21 a čj. 7 As 38/2024-21.

V. Závěr

[26] Předkládající senát proto shrnuje, že v judikatuře Nejvyššího správního soudu existuje rozpor v otázce, zda předseda senátu rozhodující o námitkách podle § 9 odst. 2 zákona o VSÚ proti usnesení VSÚ, jímž byl účastník vyzván k zaplacení soudního poplatku, musí při potvrzení tohoto usnesení stanovit účastníkovi novou lhůtu k zaplacení soudního poplatku.

[27] Předkládající senát proto podle § 17 s. ř. s. nynějším usnesením předkládá k posouzení rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu tuto právní otázku: *Je předseda senátu, který podle § 9 odst. 2 zákona o VSÚ potvrzuje usnesení VSÚ, jímž byl účastník řízení vyzván k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě určené od doručení tohoto usnesení, povinen stanovit účastníkovi novou lhůtu k zaplacení soudního poplatku, anebo lze řízení po marném uplynutí původní lhůty zastavit bez stanovení další lhůty, přestože účastník proti usnesení VSÚ podal námitky?*

[28] Závěrem předkládající senát konstatuje, že s ohledem na to, že oba rozporné právní názory byly v judikatuře Nejvyššího správního soudu vysloveny výslovně, nepovažoval za nezbytné v tomto usnesení uvádět, ke které z těchto dvou judikатурních linií se sám přiklání. Pravomoc rozšířeného senátu je v nynější věci založena existencí rozporu v rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu a rozhodností předložené otázky pro posouzení kasační stížnosti. Výslednou úvahu o tom, která z uvedených linií má být nadále následována, proto předkládající senát ponechává rozšířenému senátu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2026, čj. 1 As 192/2025-101, bod 24).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Rozšířený senát bude rozhodovat ve složení: Filip Dienstbier, Lenka Krupičková, Petr Mikeš, Ivo Pospíšil, Barbara Pořízková, Aleš Roztočil a Karel Šimka. V případě dlouhodobé nepřítomnosti některého ze členů uvedeného senátu může být senát doplněn podle pravidel uvedených v rozvrhu práce Nejvyššího správního soudu o jiné soudce, kterými jsou Radovan Havelec a Vojtěch Šimíček. Účastníci řízení mohou namítnout podjatost těchto soudců (§ 8 odst. 1 s. ř. s.) do jednoho týdne od doručení tohoto usnesení.

V téže lhůtě mohou účastníci rovněž podat svá vyjádření k právní otázce předkládané rozšířenému senátu.

V Brně 1. července 2026

Tomáš Foltas
předseda senátu